

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 22.12.2008
СОМ(2008) 880 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ**

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 2007 Г. ЗА ФАР, ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНАТА
ПОМОЩ ЗА ТУРЦИЯ, CARDS И ПРЕХОДНИЯ ФИНАНСОВ ИНСТРУМЕНТ**

{SEC(2008) 3075}

Въведение

След 2007 г. предприежинителното финансиране на ЕС се управлява чрез единен инструмент - Инструментът за предприежинителна помощ (ИПП), разработен за предоставяне на целенасочена помощ както на страните кандидатки, така и на потенциалните страни кандидатки. ИПП заменя пет предишни финансови инструмента на ЕС - ФАР¹, ИСПА², САПАРД³, Инструмента за предприежинителна помощ за Турция⁴ и CARDS⁵.

Настоящият доклад разглежда изпълнението през 2007 г. на програмата ФАР, Инструмента за предприежинителна помощ за Турция, CARDS и Преходния финансов инструмент⁶. Необходимо е да се отбележи, че тъй като 2006 г. беше последната програмна година по ФАР, Инструмента за предприежинителна помощ за Турция и CARDS, през 2007 г. по тези инструменти не бяха започнати нови програми. Програмирането през 2007 г. за страните кандидатки и потенциалните страни кандидатки се осъществи чрез новия инструмент ИПП и отчитането по тях ще стане чрез годишния доклад за ИПП за 2007 г., както е предвидено в регламента за ИПА № 1085/2006 (чл. 13, параграф 6).

Целите на предприежинителната помощ по ФАР бяха: да подпомогне страните кандидатки и присъединяващите се държави в усилията им да укрепят своята държавна администрация и институции, за да работят ефективно в Европейския съюз, да насърчи сближаването със законодателството на Европейската общност, да намали необходимостта от преходни периоди и да насърчи икономическото и социално сближаване (ИСС).

Целта на програмата CARDS беше да подпомогне участието на държавите от Западните Балкани (Албания, Босна и Херцеговина, Хърватия, Бившата югославска република Македония, Черна гора и Сърбия, в това число и Косово, съгласно Резолюция № 1244/99 на Съвета за сигурност на ООН) в процеса на стабилизиране и асоцииране. Целта на процеса е да насърчи стабилността в региона, като в същото време улесни по-тясното сближаване с Европейския съюз.

Настоящият доклад съдържа и информация за Преходния финансов инструмент за новите държави-членки, който беше въведен за продължаване на подкрепата за институционално изграждане с оглед укрепване и заздравяване на институционалния и административния капацитет за прилагане на достиженията на общностното право.

---

¹ ФАР, Регламент (ЕИО) № 3906/89 на Съвета от 18 декември 1989 г.

² Инструмент за предприежинителна структурна политика (Регламент (ЕО) № 1267/1999 на Съвета от 21 юни 1999 г.).

³ Специална предприежинителна програма за развитие на земеделието и селските райони (Регламент (ЕО) № 1268/1999 на Съвета от 21 юни 1999 г.).

⁴ Регламент (ЕО) № 2500/2001 на Съвета от 17 декември 2001 г.

⁵ Помощ на Общността за възстановяване, развитие и стабилизиране (Регламент (ЕО) № 2666/2000 на Съвета от 5 декември 2000 г.)

⁶ Член 31 от Договора за присъединяване на България и Румъния

1. ПРЕГЛЕД НА ГОДИНАТА

1.1. Основни достижения в процеса на разширяване през 2007 г.

През 2007 г. беше постигнат напредък въз основа на възобновения консенсус за разширяване, дефиниран от Европейския съвет през декември 2006 г. 2007 година започна с присъединяването на България и Румъния. Освен това през годината се осъществиха някои важни развития в Турция и Западните Балкани: напредък в преговорите за присъединяване и в процеса на стабилизиране и асоцииране, преговорите за статута на Косово и въвеждането на новия Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП).

На 6 ноември 2007 г. Комисията представи годишния си стратегически документ заедно с докладите за напредъка на държавите и предложенията за партньорство за присъединяване/европейско партньорство за страните кандидатки и потенциалните страни кандидатки⁷ и Косово. В стратегическият документ на Комисията бяха потвърдени принципите и целите на стратегията за разширяване. Чрез този документ бе насочено вниманието към редица значителни предизвикателства в страните, за които се отнася. В документа се посочва, че ще бъде даван по-голям приоритет на по-ранен етап на основни въпроси, свързани с управлението, в това число институционалното изграждане, съдебната и административната реформа и предотвратяването на организираната престъпност и корупцията. Този подход е в унисон с препоръките, формулирани въз основа на вътрешната оценка на реформата на публичната администрация в страните, участващи в процеса на разширяване, изготвена от Генерална дирекция „Разширяване“.

Преговорите за присъединяване с Хърватия и Турция продължиха да бележат напредък. Към декември 2007 г. с Хърватия са отворени 16 преговорни глави, две от които са временно затворени. С Турция са отворени шест глави, една от които е затворена. В съответствие със заключенията на Съвета от декември 2006 г. осем глави няма да бъдат отворени докато Турция не изпълни допълнителния протокол към споразумението за асоцииране. ГД „Разширяване“ извърши мониторинг на изпълнението на споразумението за асоцииране с Турция и на споразуменията за стабилизиране и асоцииране (ССА) с Хърватия и Бившата югославска република Македония. Нито една от трите държави не постигна достатъчен напредък по отношение на определените приоритети.

През 2007 г. беше постигнат напредък по отношение сключването на ССА със страните от Западните Балкани. Албания продължи изпълнението на своето временно споразумение. ССА с Черна гора беше подписано през октомври 2007 г. Преговорите за сключване на ССА със Сърбия бяха възобновени през юни 2007 г. и доведоха до парафирането на споразумението през ноември. ССА с Босна и Херцеговина беше парафирано през декември. Условие за подписването на тези ССА беше да бъдат изпълнени съответните условия.

По отношение на Западните Балкани Комисията продължи да насърчава процеса на стабилизиране и асоцииране и да координира изпълнението на програмата от Солун. До

---

⁷ Страни кандидатки: Хърватия, Бившата югославска република Македония, Турция.
Потенциални страни кандидатки: Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия, Косово, съгласно Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН

края на 2007 г. бяха сключени споразумения за облекчаване на визовия режим и за реадмисия с Албания, Босна и Херцеговина, Бившата югославска република Македония, Черна гора и Сърбия. В стратегическия документ бе обявено началото на диалог по условията за безвизово пътуване и отпускането на още стипендии за висше образование на студенти от региона.

Преговорите за статута на Косово под егидата на специалния пратеник на Генералния секретар на ООН Марти Ахтисаари приключиха през 2007 г., но не доведоха до окончателно решение за статута. Последвалите преки разговори за статута на Косово между двете страни с посредничеството на тройката ЕС — САЩ — Русия не доведоха до споразумение. ЕС, в това число и Комисията, продължи да предоставя съвети и подкрепа за този процес и за реформите в Косово.

По време на срещата на върха в рамките на Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа (ПСЮИЕ) през май в Загреб беше взето решение за преход към регионална инициативност в процеса на регионално сътрудничество. Тъй като Пактът за стабилност беше изпълнил до голяма степен мисията си, започна процес на неговото заменяне с нов съвет за регионално сътрудничество (СРС), свързан с ПСЮИЕ. Назначен беше генерален секретар на СРС и беше решено седалището на секретариата на съвета да е в Сараево. През юли влезе в сила новото централноевропейско споразумение за свободна търговия (ЦЕФТА).

Разпространяването на информация за разширяването продължи да бъде приоритет. Дейностите по отбелязването на третата годишнина на разширяването с десет държави-членки на 1 май включваха: специална част на уебсайта EUROPA, посветена на случаи от практиката, секция за факти и цифри и галерия със снимки; аудио-визуални материали по канала „Европа по сателит“ (Europe by Satellite); посещения на журналисти в три от новите държави-членки; както и поредица семинари, организирани с участието на търговските камари в седем държави-членки.

Освен това през 2007 г. Комисията започна работа по нов механизъм в областта на гражданското общество с фокус в три области на интервенция: i) подкрепа за местни инициативи на гражданското общество и за изграждане на капацитет; ii) програма за диалог между гражданите, която да запознае всички категории заинтересовани страни с политиките, институциите и органите на ЕС и iii) подкрепа за проекти за (международно) партньорство.

1.2. Основни заключения на Европейския съвет от 2007 г.

На заседанието си през декември 2007 г. Съветът по общи въпроси и външни отношения приветства стратегията за разширяване със следните заключения:

В съответствие със стратегията за разширяването, по която бе постигнато споразумение от Европейския съвет от декември 2006 г., и заключенията на Съвета от 11 декември 2006 г., Съветът приветства съобщението на Комисията относно стратегията за разширяването и основните предизвикателства за периода 2007—2008 от 6 ноември и взе под внимание анализа и препоръките, които се съдържат в него.. Подновеният консенсус относно разширяването, който се основава на консолидиране на ангажиментите, прилагане на справедливи и строги изисквания към страните по отношение на задълженията им, подобро общуване и капацитет за приемане на нови членове, представлява неизменната основа на стратегията на ЕС за

разширяването. Повишеното качество на процеса на разширяване ще осигури възможността разширяването да продължи да дава тласък на мира, демокрацията и стабилността в целия континент, и да носи конкретни ползи под формата на увеличен ръст на търговията, инвестициите и икономиката.

През следващата година е важно да продължи процесът на консолидация и прилагане на стратегията на ЕС за разширяването, както и да продължи подкрепата за процеса на преход в Западните Балкани. Съветът припомня различни предложения направени по този въпрос, както и това, че бюджетът на Западните Балкани е свързано с Европейския съюз. В този контекст съгласуваното прилагане на обновения консенсус е по-важно от всякога.

Съветът потвърждава отново, че темпото на преговорите зависи най-вече от напредъка на преговарящите страни в работата по набелязаните входни и изходни критерии, по изискванията, отправени в рамката на преговорите, включително изпълнението на Партньорството за присъединяване, което в момента се преразглежда, като всяка страна се оценява по собствените заслуги. Съветът припомня, че главите, по които е приключила техническата подготовка, ще бъдат отворени съгласно установените процедури, в съответствие с рамките на преговорите. В този контекст, Съветът очаква междуправителствената конференция с Турция и Хърватия по-късно този месец. От съществено значение е също така в политиката по разширяването да се поддържат справедливи и строги изисквания към страните по отношение на задълженията им на всички етапи от преговорите. В тази връзка Съветът приветства намерението на Комисията да продължи да повишава качеството на процеса на разширяване, като насочва усилията си отрано към ключовите приоритети в области като публичната администрация, съдебната реформа и борбата с корупцията, използвайки пълноценно ключови критерии и изследвания на въздействието, и внасяйки повече прозрачност в процеса. Това ще допринесе за осигуряването на широка и устойчива обществена подкрепа за процеса на разширяване.

Следващият Европейски съвет през декември 2007 г. прие следните заключения:

Европейският съвет взема под внимание съобщението на Комисията относно стратегията за разширяване и подкрепя заключенията на Съвета по общи въпроси и външни отношения от 10 декември.

2. ПРОГРАМИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМИТЕ: ОБЩ ПРЕГЛЕД

2.1. ФАР, предприсъединителна помощ за Турция и CARDS

С въвеждането на ИПП през януари 2007 г. не бяха поети нови задължения по ФАР, Инструмента за предприсъединителна помощ за Турция или CARDS. Вниманието беше съсредоточено върху изпълнението на програми от предишни години, както и наваксването на изоставането, където такова беше необходимо.

Подробна информация за програма ФАР, предприсъединителната финансова помощ за Турция и CARDS може да бъде намерена в част I: раздел за страните от приложението към настоящия доклад.

2.2. Преходен финансов инструмент

Преходният финансов инструмент за България и Румъния беше създаден с член 31 от Акта за присъединяване, за да финансира определени проекти за институционално изграждане, насочени към удовлетворяване на продължаващата необходимост от укрепване на институционалния капацитет в определени области чрез проекти, които не могат да бъдат финансирани от структурните фондове или от Фонда за развитие на селските райони. В това си качество инструментът продължава подкрепата, предоставяна по програма ФАР преди присъединяването. Усвояването на подкрепата от ЕС, предоставяна по линия на Преходния финансов инструмент, се управлява от Меморандума за разбирателство за усвояване на помощта по Преходния финансов инструмент, подписан между българските власти и Европейската комисия на 21 юни 2007 г. и между румънските власти и Европейската комисия на 5 септември 2007 г.

Сумите за националните програми за 2007 г. по Преходния финансов инструмент бяха разпределени по следния начин:

България	31,5 млн. EUR
Румъния	46,5 млн. EUR

През 2007 г. десетте нови държави-членки (Естония, Кипър, Латвия, Литва, Малта, Полша, Словакия, Словения, Унгария и Чешката република), които от 2004 г. се ползват от специалния Преходен финансов инструмент за изграждане на институциите, създаден с член 34 от Акта за присъединяване, продължиха сключването на договори за проекти по програмите от този преходен финансов инструмент за 2005 и 2006 г., както и изпълнението на такива програми за 2004, 2005 и 2006 г. Настоящият доклад се отнася до последната година за сключване на договори по програмата от Преходния финансов инструмент за тези десет нови държави-членки.

2.3. Преминаване към Разширена децентрализирана система на изпълнение (РДСИ)

Целта на Комисията е да позволи на държавите, получаващи предприсъединителна помощ, да управляват средства на Общността чрез Разширената децентрализирана система на изпълнение (РДСИ), за да придобият преди присъединяването достатъчно практически опит в управлението на напълно децентрализирана система и така да се подготвят за ефективно управление на структурните фондове след присъединяването (в среда на споделено управление). Решението на Комисията, което ще позволи на съответните изпълнителни агенции да работят с РДСИ, ще бъде взето при доказване на наличие на съответните ресурси, структури и системи за ефективно и своевременно управление на помощта от Общността.

И десетте нови държави-членки, които се присъединиха към ЕС през 2004 г., работят с РДСИ от 2005 г.

По отношение на помощта по ФАР и по Преходния финансов инструмент след присъединяването България работи с Разширената децентрализирана система на изпълнение (РДСИ) от юли 2007 г. Това означава, че от тази дата българските власти носят пълната отговорност за сключването на договорите и усвояването на помощта.

Помощта, която все още не е усвоена (около 700 млн. EUR), се управлява от четири акредитирани изпълнителни агенции⁸.

Въпреки че системата като такава беше създадена и акредитирана въз основа на ангажименти, поети от българските власти, през 2007 г. все още съществуваха недостатъци от гледна точка на практическото изпълнение и управление на помощта, които трябва да бъдат преодолени. Комисията е предприела действия, за да гарантира, че слабостите, посочени в процеса на акредитиране, са предмет на необходимото внимание от страна на компетентните български власти⁹.

Румъния също работи с РДСИ от началото на 2007 г., което означава, че страната е изцяло отговорна както за договарянето, така и за изпълнението на програмите за финансова помощ. Акредитираните изпълнителни агенции¹⁰ управляват над 1,3 млрд. EUR, предоставени по програми по ФАР за 2004/2005 г. в процес на изпълнение и по ФАР за 2006 г. в процес на договаряне, както и по продължаващата подкрепа след присъединяването по Преходния финансов инструмент.

И румънската система показва някои слабости по време на първата година на работа, като задължителните условия за правилното ѝ функциониране все още не са напълно изпълнени. Комисията изрази известна тревога относно способността на румънските агенции да осигурят стабилно управление на европейските средства и взе решение да поиска от отговорните органи да се справят с посочените недостатъци и да представят доказателства, че е постигнат напредък в посока гарантиране, че предприєдинителните програми се изпълняват съгласно стабилна разширена децентрализирана система на изпълнение.

В резултат на това властите предприеха сериозни действия за справяне с оставащите основни проблеми. Румъния постигна много добро равнище на усвояване на средствата по предприєдинителната програма ФАР за 2005 г. Налице са доказателства, че се полагат усилия за правилното управление на предприєдинителните и следприєдинителните средства, за които все още предстои да се сключат договори.

Комисията наблюдава отблизо функционирането на системата тъй като капацитетът на агенциите, които управляват средствата, все още се нуждае от укрепване, необходимо е съществуващите процедури да бъдат прилагани ефективно, за да се гарантира, че изпълнението на проектите е навременно и ефикасно, както и това, че се постигат реални резултати.

Що се отнася до Западните Балкани, единствено Хърватия работи с Децентрализираната система на изпълнение (ДСИ). На 7 февруари 2006 г. Комисията взе решение да предостави управлението на програмите ФАР и CARDS на хърватските институции под ръководството на националния разпоредител с бюджетни кредити, като

---

⁸ Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД), Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на икономиката и енергетиката

⁹ В годишния доклад за дейността за 2007 г. бе повдигнат въпросът за потенциални нередности при управлението на средства по ФАР съгласно разширеното децентрализирано управление от страна на две български изпълнителни агенции (Централното звено за финансиране и договаряне и Министерството на регионалното развитие и благоустройството). На 23 юли 2008 г. акредитацията на двете изпълнителни агенции бе временно отнета, вж. COM(2008)496

¹⁰ ЦЗФД, Министерството на европейската интеграция, Министерството на труда

запази изискването за предварителен контрол по отношение на тръжните процедури и договарянето. В одит за проследяване на ДСИ, проведен от ГД „Разширяване“ през 2006 г., бяха подчертани няколко недостатъка в управлението, водещи до слабо усвояване на средства и слаб административен капацитет, които трябва да се подобрят. С оглед на това през декември 2007 г. ГД „Разширяване“ взе решение временно да преустанови одобряването на договори по национална програма ФАР за 2006 г., докато Комисията не получи удовлетворителни доказателства за подобрения, оценени според набор от показатели.

В началото на юни 2007 г. бе приключен особено критичен доклад от одит за проследяване на работата по ДСИ в Турция. Чрез увеличаване на персонала на Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД) и приемането на законодателство за укрепване на звеното би било възможно да се избегне предстоящото преустановяване на ДСИ. Други значими недостатъци, набелязани за спешно разрешаване чрез план за действие от страна на Турция, се отнасяха до недостатъчния надзор над съответните министерства чрез националния разпоредител с бюджетни кредити по програмата (НРБКП), неотговаряща на изискванията практика за справяне с нередностите, недостатъчен контрол на качеството на документацията за обществени поръчки от НРБКП, както и закъснения при процедурите за обществени поръчки и договарянето. През втората половина на 2007 г. беше постигнат значителен напредък в укрепването на ДСИ, включително ускоряване на договарянето, укрепване на капацитета на ЦЗФД и утвърждаване на правомощията на НРБКП над структурите на старшите програмни ръководители (СПР) в съответните министерства.

2.4. Координиране на предприсъединителната помощ на Общността

- САПАРД¹¹ има за цел да помогне на страните кандидатки да се справят с проблемите на структурното приспособяване на селскостопанските им сектори и селски райони, както и при прилагането на достиженията на общностното право, отнасящи се до общата селскостопанска политика (ОСП) и свързаното с това законодателство.
- ИСПА¹² е насочена главно към привеждането на страните кандидатки в съответствие с инфраструктурните стандарти на Общността. По нея се финансира основна инфраструктура в областта на околната среда и транспорта.

Координацията между различните предприсъединителни инструменти беше извършена на етап програмиране. Последното програмиране по САПАРД и ИСПА беше направено през 2006 г. От 2007 г. всички предишни предприсъединителни инструменти са заменени от ИПП.

3. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕИБ И МЕЖДУНАРОДНИ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ (МФИ)

Сътрудничеството с ЕИБ и други МФИ, и по-специално Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и Банката за развитие на Съвета на Европа (БРСЕ) съвместно с Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), е организирано съгласно изменения

¹¹ За обща информация за САПАРД вж. уебсайта на ГД „Земеделие“.

¹² За обща информация за ИСПА вж. уебсайта на ГД „Регионална политика“.

Меморандум за разбирателство между Европейската комисия и участващите МФИ за присъединяващите се страни от 26 април 2006 г.

Прилагането на хоризонтални програми предложи широки възможности за сътрудничество с МФИ, като позволи отпускането на заеми от МФИ в съчетание с безвъзмездни средства от ЕС. Тези хоризонтални програми допълват инвестиционните проекти, финансирани от национални програми.

Разработени бяха четири типа програми, както следва.

Финансовият механизъм за МСП (ФММСП) има за цел да укрепи капацитета на финансовите посредници (т. е. банки, лизингови компании) в държавите бенефициери да разширяват и поддържат финансовите си операции за МСП. Проектите по ФММСП включват предоставяне на заеми, гаранции по заеми и сключване на лизингови договори в полза на местни финансови посредници в съчетание с безвъзмездни финансови стимули. От своя страна финансовите посредници отпускат заеми или сключват лизингови договори с отделни микропредприятия или МСП. От 2005 г. единствените държави с право на участие са България, Румъния Турция и Хърватия. В края на декември 2007 г. общата сума на целевите стимули на ЕС за проекти възлизаше на 300 млн. EUR.

Общинският финансов механизъм (ОФМ) има за цел да насърчава местни финансови посредници да предоставят заеми на общините. Механизмът на програмата е подобен на този на ФММСП. През 2007 г. общата скорост на разработване и подписване на нови проекти беше по-бавна от очакваната поради високите административни разходи, закъснението в регулаторните реформи в някои страни и липсата на опит на общините за подготовка на кредитна документация. В края на декември 2007 г. общата сума на стимулите от ЕС, отпуснати по проекти, възлизаше на 60 млн. EUR.

Както беше поискано на Европейския съвет в Ница през 2002 г., ЕИБ и Комисията създадоха *Финансов механизъм за общинска инфраструктура (ФМОИ)*. Целта на ФМОИ е подпомагане на социалното и икономическото развитие в граничните региони в държавите-членки на ЕС—15. С оглед на това ФМОИ съчетава заеми от средства на ЕИБ с безвъзмездна помощ от ФАР с цел ускоряване на осъществяването на инвестиции в проекти за малка местна инфраструктура. До края на 2007 г. средствата по ФАР бяха изцяло набелязани за 24 общински проекта.

Началото на *Механизма за финансиране на енергийната ефективност (МФЕЕ)* беше поставено през 2006 г. с цел да се заеме с разрешаването на въпроса за изменението на климата. Целта му е да стимулира инвестициите в енергийната ефективност за всички видове сгради, както и в сектора на промишлеността, като направи съответното финансиране достъпно за крайните заемополучатели. Общите резултати от програмата ще се изразяват в икономии на енергия и значително намаляване на емисиите на въглероден диоксид (CO₂).

МФЕЕ съчетава кредитни линии от МФИ, отпуснати на финансови посредници, със стимули за подобряване на рентабилността на оборудването и увеличаване на привлекателността на инвестициите в енергетиката, както и възнаграждения в полза на местните финансови посредници, с цел да бъдат насърчени да отпускат заеми за финансиране на енергийната ефективност. Изпълнението на МФЕЕ започна през април

2007 г., като до декември бяха одобрени първите проекти, като стимулите възлизат общо на 13,65 млн. EUR.

4. КОНТРОЛ И ОЦЕНЯВАНЕ

Функциите за контрол и оценяване имат за цел на първо място да се проследи и оцени финансовата подкрепа, предоставена на държавите бенефициери за постигане на предприсъединителните цели, чрез оценка на изпълнението по програмата и извличане на поуки. На второ място, те осигуряват отчетност по отношение на стойността на средствата и усвояването на предприсъединителните фондове. Третата цел е да се помогне за развитието на местен капацитет за контрол и оценяване в държавите бенефициери като средство за укрепване на техния капацитет за управление и контрол на предприсъединителната помощ.

4.1. Контрол и междинна оценка

През 2007 г. в рамките на схемата за междинна оценка (МО) за Турция беше изготвен един изчерпателен доклад за оценка за Турция (ТРАЕР), както и два секторни доклада за междинна оценка.

За Хърватия схемата за МО беше въведена през 2007 г. с фокус върху програмата ФАР. Освен това, през 2007 г. приключи *ad hoc* оценката на програма CARDS в Хърватия.

Конкретните резултати от междинните оценки са описани в част II.3 от приложението.

4.2. Последваща оценка

Констатациите, заключенията и препоръките от мащабната последваща оценка на ФАР бяха обсъдени със съответните заинтересовани страни, в това число и държавите бенефициери, на семинар по оценката през април 2007 г. Отделен семинар беше проведен специално във връзка с констатациите от доклада за последващата оценка относно реформата в публичната администрация.

Конкретните резултати от оценката са описани в част II.3.

5. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Известен брой други дейности по оценяване бяха предприети от службите на Комисията с оглед подобряване на качеството на програмите за 2007 г., както и оказване на подкрепа за развитието на местния капацитет за контрол и оценяване. Конкретните действия са описани в част II.3.